

เทศน์อบรมฆราวาส ณ วัดป่าบ้านตาด
 เมื่อวันที่ ๒ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๔๘
เอาสมณศักดิ์เป็นอาวุธโสกันต์

ก่อนจ้งหัน

ข้างนอกเวลานี้กำลังปลุกกระต๊อบขึ้นข้างนอกกำแพง ปลุกกุฏิหลังเล็ก ๆ ขึ้นตื้นนูน เริ่มขึ้นหลายหลังแล้ว พระท่านทยอยออกไปทางนูน พระเพิ่มขึ้นทุกวัน ๆ นะ พระสำหรับวัดนี้เพิ่มขึ้นทุกวัน มาให้พากันตั้งใจจริง ๆ นะพระเรา ให้จริงให้จ้งนะพระ พระพุทธเจ้าเป็นศาสดาเช่นไร ให้เอาธรรมวินัย นั้นละคือองค์ศาสดามากางลงที่หัวใจเรา ที่ตาที่หูเข้าหาหัวใจเรา นั้นละศาสดา คือธรรมคือวินัย ศาสดาเป็นยังงี้ ดูธรรมดูวินัย แล้วนำธรรมนำวินัยเข้ามา จะได้น้อมองค์ศาสดาเข้ามาสู่ใจของเรา จะได้เห็นความเลิศเลอ

เพราะใจนี้ได้ถึงขั้นธรรมเป็นอันเดียวกันหมด ไม่มีใครยิ่งใครหย่อนกว่ากันบรรดาท่านผู้บริสุทธิ์แล้ว เช่น พระพุทธเจ้า พระอรหันต์ มีความบริสุทธิ์และเป็นความเสมอกันหมด ให้เอาธรรมเอาวินัยที่องค์ศาสดาแสดงไว้เรียบร้อยแล้ว นี้ละคือองค์ศาสดา ให้เข้ามาในหัวใจ ไปที่ไหนอย่าปราศจากศาสดาคือธรรมคือวินัย ใครไม่มีธรรมมีวินัย นั่นคือคนไม่มีศาสนา เป็นพระก็เป็นพระกำพรว้า เกลเกลลงแต่จรกอกเวจีตลอดไปเท่านั้นแหละ ถ้าไม่มีศาสดาจุดลากเอาไว้ ศาสดาคือธรรมคือวินัยเป็นเครื่องจุดลากเอาไว้

ไปไหนอย่าปราศจากสติปัญญา ติดตามธรรม ติดตามวินัย ที่องค์ศาสดาท่านแสดงไว้แล้ว ให้ติดแนบกันไป ผู้นั้นจะสว่างมตลอด ถ้าปราศจากนี้แล้วจะไปอยู่ฟากเมฆก็ไม่มีอะไรแหละ ฟากเมฆก็มีแต่หมอกเท่านั้นไม่เห็นได้เรื่องอะไร ของเลิศของเลอไม่มี ให้พากันตั้งอกตั้งใจนะ เรายากให้ท่านทั้งหลายได้ดูองค์ศาสดาคือธรรมคือวินัยให้แม่นยำนะ แล้วท่านทั้งหลายจะเป็นผู้แม่นยำ ๆ ไปโดยลำดับในอริยาบถทั้งสี่จะชุ่มเย็นเป็นสุข ด้วยหลักธรรมหลักวินัยคือองค์ศาสดาเป็นองค์ประกันตัวเรา ไปไหนไม่เดือดร้อน

ถ้าปราศจากนี้แล้วเก่งขนาดไหนก็เก่งเถอะ มีตั้งแต่จะลงจรกอกเวจีทั้งนั้น เก่งของกิเลสมีแต่เก่งเพื่อลงจรกอกเวจี เก่งของธรรมเพื่อติดเพื่อตื้นขึ้นมรรคผลนิพพาน นี้ละองค์ศาสดาเพื่อมรรคผลนิพพาน ไอ้เทวทัตที่มันแทรกไปกับธรรมของพระพุทธเจ้าเข้าสู่หัวใจเรา เทวทัตนี้จะพาลกลางนรกนะ จำให้ตีพระเราสำคัญมากนะ พระจะเป็นผู้นำของประชาชนทั่ว ๆ ไป ถ้าเราเป็นผู้นำของเราไม่เป็นท่าแล้วเหลวไหลนะ ไปที่ไหนเหลวไหล ถ้าเราเป็นผู้นำที่ถูกต้องดีงาม เป็นที่ชุ่มเย็นแก่จิตใจของผู้มาเกาะเกี่ยวอาศัยแล้ว โลกก็เย็นเย็นอยู่ที่ตรงนี้นะ เอะละให้พร

หลังจ้งหัน

ผู้กำกับ มีปัญหาธรรมะครับ แล้วแต่หลวงตาจะพิจารณา จะเทศน์ก่อนหรือจะให้อ่านปัญหาก่อน

หลวงตา มันก็ดีพอ ๆ กัน บางทีอ่านปัญหาขึ้นมากระตุกธรรมคือการเทศน์ไปอีก อย่างหนึ่งเป็นเผ็ดร้อนไปเลยก็มี อย่างหนึ่งเทศน์เรียบร้อยแล้วก็มาอ่านปัญหา ตั้งใหม่ขึ้นมาอีกก็มี แต่ยังไม่มันก็เป็นประโยชน์ทั้งสองนั้นแหละ ที่เราวิตกวิจารณ์อยู่ตลอดเวลา หนักอยู่ในหัวใจจริง ๆ เราพูดนี้แหละเสียงธรรม ให้ท่านทั้งหลายฟังเอา ธรรมคือธรรมของศาสนาแต่ละองค์ ๆ ที่นำมาสอนโลกเป็นความถูกต้องแม่นยำและเลิศเลอสุดยอดตลอดมา โลกทั้งหลายตายใจกราบไหว้บูชามาจนกระทั่งปัจจุบันนี้ คือองค์ศาสนาหัวหน้าของพระสงฆ์สาวก พระพุทธเจ้าแต่ละพระองค์เป็นหัวหน้า หัวหน้าพระสงฆ์สาวก หัวหน้าประชาชน ศาสดาองค์เอกเป็นหัวหน้า

สาวกทั้งหลายตามเสด็จ ๆ เข้าสู่มรรคผลนิพพาน แล้วบรรดาประชาชนทั้งหลายตามเสด็จพระพุทธเจ้า ตามรอยพระสงฆ์สาวกท่านโดยลำดับลำดับ ก็ขึ้นไปก้าวไปเรื่อย ๆ องค์นี้สำเร็จโสดา องค์นี้สำเร็จสกิทาคา องค์นี้สำเร็จพระอนาคา องค์นี้สำเร็จอรหันต์ คือตามท่านผู้ดี ปฏิบัติตนจนถึงขั้นเลิศเลอ บรรดาผู้ตามก็เป็นคนดีไปตาม ๆ เลิศเลอไปตาม ๆ ท่านก็มี ลดลงมาก็มี นี่ผู้นำที่ดี ศาสดาเรียกว่าพระองค์นี้เลิศแล้ว นำสัตว์โลกและสาวก

อย่างเราถือพุทธศาสนา พุทธ ธรรม สงฆ์ ธรรม คัจฉามิ นี้เลิศเลอด้วยกัน เป็นผู้นำของเรา เมื่อบรรดาสัตว์โลกได้นึกน้อมถึงท่าน ระลึกถึงท่านมาเป็นจิตเป็นใจแล้วจะไปทำความชั่วช้าลามกอะไรมันสะดุดใจ ๆ ไม่ระลึกถึงพระพุทธเจ้าก็พระธรรมแล้วก็พระสงฆ์องค์ใดองค์หนึ่งจนได้ คือสามรัตนะนี้ มันสะดุดใจหยุดก็ก็มี นี่ละการนำสิ่งที่เลิศเลอเข้ามาสู่จิตใจ จิตใจถึงจะเป็นพินเป็นไฟก็ลดตัวลงมากกลายเป็นใจที่ชุ่มเย็นไปเลย นี่อาศัยผู้นำ

ผู้ดีผู้นำมีทั้งทางโลกทางธรรม ทางศาสนา ผู้ดีก็คือพระพุทธเจ้า พระสงฆ์สาวก จากนั้นมาก็ครูบาอาจารย์ที่ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบตามหลักศาสนธรรมของพระพุทธเจ้า คือธรรมวินัยเป็นองค์แทนศาสดา เป็นศาสดาของตนซึ่งเป็นผู้นำผู้น้อยแล้ว ตนเองก็อบอุ้มนำธรรมะคำสั่งสอนที่เป็นศาสดาแทนพระองค์นี้กระจายออกไปที่ไหน ก็ได้รับความสงบรวมเย็น ทำความผิดความพลาดอะไรนี้จะต้องระลึกถึงธรรมวินัยคือศาสดา ถึงศาสนาอยู่เสมอ

นี่พูดรวมเข้ามาหาหัวหน้านะ หัวหน้าเป็นคนดีอยู่ที่ไหนก็ดี ในวัดหัวหน้าเป็นพระที่ดื่บที่ตีที่น่ากราบไหว้บูชาโดยลำดับลำดับลงมา บรรดาลูกวัดทั้งหลายก็ชุ่มเย็น ไม่ได้

เดือรื้อนนะ มีความสงบร่มเย็น ดูหัวหน้าวัดก็เป็นผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ครองศีลครองธรรม แม้จะครองยศถาบรรดาศักดิ์ก็ยศถาบรรดาศักดิ์แฝงเข้ามาตามความดีของผู้นั้น ๆ ที่ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ เช่นตั้งสมณศักดิ์ให้เป็นนั่นเป็นนี่ นี่แฝงเข้ามาเป็นเครื่องบูชาความดีของท่านที่ท่านปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ ผู้ที่มองเห็นกันอยู่นั้นท่านก็เสริมเข้ามา เช่นพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงส่งเสริมเข้ามาตั้งสมณศักดิ์ให้ อนุโมทนาสาธุการ เรียกว่าให้มีกำลังใจในการปฏิบัติตัวให้เป็นคนดีคนดีต่อไป เป็นคติตัวอย่างแก่ตนแล้วก็ให้เป็นคติตัวอย่างแก่ผู้น้อยต่อ ๆ ไป

นี่ตั้งสมณศักดิ์ก็ตั้งเพื่อความดีงาม ส่งเสริมผู้ครองสมณศักดิ์นั้นให้เป็นคนดี และมีน้ำใจที่จะปฏิบัติตนให้เป็นคนดียิ่งขึ้น นั่นการตั้งสมณศักดิ์เป็นอย่างนั้น พระผู้เป็นคนดีรับสมณศักดิ์มากก็เป็นสมณศักดิ์ที่สว่างงาม อย่างครั้งพระพุทธเจ้าท่านไม่เรียกสมณศักดิ์ ท่านเรียกเอตทัคคะ คือเลิศคนละทาง ๆ พระสงฆ์สาวกที่พระพุทธเจ้าทรงประทานให้ตั้งเป็นเอตทัคคะมี ๘๐ องค์ ล้วนแล้วแต่เป็นพระอรหันต์ล้วน ๆ องค์นี้เลิศทางนั้น องค์นั้นเลิศทางนั้น ดีทางนั้น ๆ

พระในสมัยปัจจุบันนี้จึงได้เอาอันนั้นมาเป็นร่องรอย และตั้งเป็นสมณศักดิ์กันขึ้นมา ที่นี้ตั้งขึ้นเป็นสมณศักดิ์ อันนั้นพระพุทธเจ้าตั้งเอตทัคคะให้บรรดาสาวก ท่านเป็นผู้เลิศเลออยู่แล้ว ตั้งแล้วท่านก็ไม่ได้ลืมเนื้อลืมตัว ไม่เหมือนพวกเราที่มีกิเลส พอได้ดินเหนียวติดหัวแล้วพองตัวขึ้นมา นี่ละเอาความดีความชอบ ความเย็นยอสรรเสริญไปตั้งคนมีกิเลส ดีไม่ดีเป็นแกนอยู่ลึก ๆ ว่าเป็นอัมพพาลอยู่นั้นด้วย แล้วยังมียศถาบรรดาศักดิ์หรือสมณศักดิ์เพิ่มขึ้นไป ๆ เลยเป็นอัมพพาลใหญ่ เบ่งใหญ่ ๆ ดีไม่ดีเหยียบหัวพระพุทธเจ้าก็ได้

ไม่เหยียบหัวพระพุทธเจ้ายังงี้ พระพุทธเจ้าตั้งอาวุโสภันเต นี่คือองค์ศาสดา ประทานให้มีความเคารพกันตามอาวุโสภันเต แม้ที่สุดแสดงอาบัติก็ต้องมีอาวุโสภันเต เคารพกันความแก่ความอ่อนในการบวชก่อนบวชหลัง อายุพรรษาซึ่งกันและกันตลอดมา ท่านไม่ได้ประมาทกันนะ คิดดูซิแม้แต่แสดงอาบัติก็ต้องเคารพ ผู้น้อยก็เป็นภันเตผู้ใหญ่ เป็นอาวุโสเคารพกันตลอดมา นี่คือเยี่ยงอย่างอันดีของจอมปราชญ์คือศาสดาของเรา ที่ประทานพระโอวาทนี้ไว้ ให้พระสงฆ์มีความเคารพนับถือกันตามลำดับลำดับแห่งคุณธรรม อายุพรรษา

แล้วครั้นย้อนเข้ามาปัจจุบันนี้กำลังมันแทรกขึ้นแล้วนะเดี๋ยวนี้ ตั้งขึ้นเป็นสมณศักดิ์ จะเอาสมณศักดิ์ใหญ่กว่าอาวุโสภันเตไปแล้วเห็นไหมละ มันป็นขึ้นมาดินเหนียวติดหัว ป็นขึ้นมาเป็นสมณศักดิ์ขึ้นนั่นขึ้นนี่ แล้วเอาสมณศักดิ์นี้ไปเหยียบหัวพระพุทธเจ้า เอาสมณศักดิ์ใหญ่กว่าอาวุโสภันเตแล้ว เห็นไหมทุกวันนี้เห็นอยู่ นี่ เราเอาคำพูดที่เห็นแล้วมาพูด

เป็นคำโกหกไปไหน เพราะฉะนั้นภาษาธรรมจึงไม่มีคำว่าโกหก ตรงไหนผิดบอกว่าเป็นผิด ตรงไหนถูกบอกว่าเป็นถูก

อย่างอาวุโสกันต์นี้เป็นหลักเดิมของพุทธศาสนา ที่พระพุทธเจ้าประทานให้แล้ว เลิศเลอมาตลอด ที่นี้สมณศักดิ์นี้ตั้งขึ้นมาเฉย ๆ ถ้าหากว่าผู้ลืมหูลืมตาที่เห็นยวดิตหัว ก็ว่าตัว มีหงอน แผ่พังพานขึ้นมาแล้วเป็นอันธพาลใหญ่เลย เวลานี้เป็นแล้วนะ ได้รับสมณศักดิ์นี้ พระกำลังแผ่พังพาน เป็นบ้ำกันแล้วนะเป็นอันธพาล มียศถาบรรดาศักดิ์หรือสมณศักดิ์สูงเท่าไรยังเป็นอันธพาลใหญ่โต ถ้ากระจายออกไปทางบ้านทางเมือง มีความรู้วิชา มีอำนาจบาตรหลวงในการปกครองบ้านเมืองแล้วยิ่งแผ่ออกไปเป็นอันธพาลไปอีก

นี่ละถ้าคนไม่ดีเป็นผู้ใหญ่ก็ไม่ดี แหกเหลวไปหมดทำผู้น้อยให้เดือดร้อนวุ่นวาย ไม่ว่าจะทางฝ่ายประชาชนญาติโยม ซาติบ้านเมือง ไม่ว่าจะทางฝ่ายพระสงฆ์ ถ้านอกเหนือความเป็นธรรมแล้วไม่ดีทั้งนั้น ความเป็นธรรมทางฆราวาสก็นำธรรมนี้ไปใช้ไปปกครอง ทางพระก็เรียกว่าแก่นของธรรมอยู่แล้วนำธรรมนี้ไปปกครอง ก็มีความสงบร่มเย็นเป็นลำดับไป นี่ละหลักจารีตประเพณีของโลกของธรรมที่ครองกันมาด้วยความสงบร่มเย็น ท่านครองกันมาด้วยวิธีการเหล่านี้

เช่น พระสงฆ์ท่านนับอาวุโสกันต์ เนะ พออาวุโสกันต์เคารพกันแล้ว เป็นพระราชาของพระพุทธเจ้า ไม่ใช่เอาสมณศักดิ์เป็นอาวุโสกันต์ ตั้งเป็นเจ้าฟ้าเจ้าคุณขึ้นมาไปนั่งเต่งเหมงอยู่หัวหน้าพระที่เป็นอาวุโสอันนั้นมันดูได้ไหม อีงอ่างไปนั่งอยู่ที่หัวหน้าพระอาวุโสกันต์ที่พระพุทธเจ้าประทานให้แล้วว่าอาวุโสกันต์ เป็นใหญ่แล้วอาวุโส กันต์ต้องเคารพนี้ไปตั้งสมณศักดิ์บวชได้สองสามวันไปตั้งสมณศักดิ์เป็นเจ้านั้นเจ้านี่ เจ้าฟ้าเจ้าคุณ แล้วไปนั่งเต่งเหมง ยิ่งเป็นสมเด็จเจ้าเป็นบ้ำสด ๆ ร้อน ๆ เลย ไปนั่งเต่งเหมงอยู่กับพระครูบาอาจารย์ผู้เป็นใหญ่เป็นโตด้วยคุณธรรมด้วยคุณสมบัติ มันดูได้ไหม

เวลานี้เห็นไหมกิเลสมันขึ้นเหยียบหัวธรรม มันเหยียบแล้วนะ ตั้งสมณศักดิ์ให้แล้วมันขึ้นไปเหยียบอยู่บนหัวธรรม คือท่านผู้ปฏิบัติดีปฏิบัติชอบ มีอายุพรรษาเป็นรัตตัญญู เป็นผู้ผ่านราตรีมานาน ใอันนี้พอบวชขึ้นมาได้สถาปนาบรรดาศักดิ์ไปนั่ง ดินเหนียวติดหัวก็ไปนั่งหน้าเป็นอาวุโสอยู่นั้นให้เขากราบ ถ้าเป็นหลวงตาบ่าวไม่กราบ นอกจากอย่างมาก็จะบอกว่าไอ้ปุ๊กก็มึงอยากกราบก็กราบไอ้พระเต่งเหมงตัวนี้ กูนี้ไม่กราบ ดีไม่ดีไอ้ปุ๊กก็มันก็ไม่กราบ นี่คนเลว ความเลวความไม่ดีไม่ดีนะ

คนดีเป็นพระฝ่ายศาสนาก็ต้องเป็นคนดีเป็นหัวหน้าเป็นผู้นำที่ดี ทางประชาชนเป็นวงราชการงานเมืองก็ต้องเป็นผู้ดี ปฏิบัติตัวให้เป็นคนดี เป็นที่เคารพนับถือแก่ผู้น้อย พุดอะไรเขาก็เชื่อฟัง ไม่ว่าจะฝ่ายศาสนาไม่ว่าฝ่ายโลกถ้ามีความดีติดตัวเป็นที่น่าเคารพนับถือแล้ว พุดสั่งเสียหรือสั่งสอนอะไร บังคับอะไรเขาฟังทั้งนั้นละ เพราะขึ้นอยู่กับตัวเป็น

หัวหน้าเป็นคนดี เคารพเลื่อมใส ยอมฟังเสียง ถ้าไม่เป็นคนดี โอ๊ย เขาไม่ฟังแหละ ใครจะไปฟังก็รู้อยู่แล้ว มาสั่งอย่างนั้นอย่างนี้ ตัวเป็นสัตว์นรกอเวจี มาปกครองคนดีได้ยังไง

ให้พากันจำเอานะ นี่เรื่องคนดีคนชั่วเป็นหัวหน้าเสียหายอย่างนี้ ด้อย่างนี้ ถ้าคนดีเป็นหัวหน้าดีไปเรื่อย ๆ ถ้าคนชั่วเป็นหัวหน้าไม่ว่าทางชาติศาสนาแหลกลไปตาม ๆ กัน อย่างน้อยบอบช้ำ พากันจำเอานะ เอาละวันนี้เทศน์เพียงเท่านี้ก่อน แล้วมีอะไรว่าขึ้นมา

ผู้กำกับ   ปัญหาธรรมะจากเว็บไซต์หลวงตา คนแรก

ขณะนี้ผมพิจารณาอารมณ์ มองดูอารมณ์ที่เกิด เช่น โลกธรรม ๘ ล้วนแต่ไม่มีคุณค่าอะไร และความรู้ที่เกิดขึ้นเป็นเพียงลม ๆ แล้ง ๆ สิ่งที่ได้รับรู้เป็นชั้นขึ้นมาเหมือนชั้นบันได ผมไม่ปล่อยสติเป็นอันขาดโดยผมบริกรรมพุทโธ แต่จิตยังไม่รวมตัวเป็นความสงบเย็น แต่จิตก็นิ่งอยู่ ผมรู้อย่างหยาบ ในใจผมมีแต่ความอยาก เห็นแต่ความยึดมั่นทั้งหมด ผมคิดแก้ไม่ไหว ผมเลยสร้างกำลังใจให้ตนเองโดยพิจารณาจากปฏิบัติของหลวงตา ซึ่งจะต้องผ่านความเป็นความตายมาทั้งสิ้น ผมกราบเรียนถามหลวงตาว่าผมจะคลายความยึดมั่นในอารมณ์เหล่านี้ได้อย่างไรครับ (จาก คนที่ทุกข์)

หลวงตา   ถ้าเขาจะยึดองค์ไหนที่ว่าดีให้ยึดองค์นั้น ตะกี้นี้เขาว่าจะเอาหลวงตาเป็นที่ยึด ถ้าหลวงตาดี เอา ยึดหลวงตา ถ้าหลวงตาเลวโยนลงทะเล เท่านั้นเอง

ผู้กำกับ   คนที่ ๒ โยมพิจารณาสังขารทั้งหลายให้เห็นไตรลักษณ์ แล้วกำหนดดูทุกข์ประจำสังขารนั้น ๆ จากนั้นนำทุกข์นี้มาแจกหาเหตุ และหาทางดับเหตุ นั้น พร้อมทั้งได้เจริญมรรค มาในระดับหนึ่งได้พบเห็นธรรมอย่างหนึ่งคือ ผู้รู้ที่มีองค์ของโพชฌงค์ครบบริบูรณ์ เป็นธรรมอันเข้าถึงได้จากการละขันธ์ทั้งห้าทั้งรูป เวทนา สัญญา สังขาร และวิญญาณ เหลือเพียงอาการรู้อย่างหนึ่ง ในภวะนั้นมีสติแจ่มชัด สกัดจากสังโยชน์ทั้งปวง เป็นอาการชั่วคราว จากการพิจารณาของโยมคิดว่าภวะนั้นเป็นอรูปรูปอย่างหนึ่ง แต่เป็นที่สงบสกัดจากกิเลสทั้งปวง

ต่อมาพิจารณาเรื่องอรูปราคะ และรูปราคะ พบว่าเมื่อไม่ฟังปรารภณาในอรูปรธรรมทั้งปวง รวมถึงภวะนั้นก็กลับทำให้จิตตกอยู่ในภวะฟุ้งซ่าน อันเป็นสังโยชน์ข้อที่ ๑ วิธีแก้ที่โยมปฏิบัติคือย้อนกลับมาอยู่ที่อาการรู้เหมือนเดิม เมื่อรู้ชัดอยู่ในผู้รู้ก็ละทิ้งอาการฟุ้งซ่านได้ โยมยังมีความสงสัยในผู้รู้ว่าเป็นธรรมอันควรละ หรือควรยึดถือไว้ เพื่อการเจริญในธรรมอันบริสุทธิ์ยิ่งขึ้นไป การปฏิบัติมาจนถึงทุกวันนี้ก็ได้อาศัยภวะนั้นมาตลอด แต่ภวะนั้นกลับไม่รู้ว่าจะควรทำอย่างไร

ทุกวันนี้พระศาสนามีความผิดเพี้ยนไปมาก ไม่มีผู้ใดที่เป็นที่พึ่งในทางธรรมที่ควรไว้ใจได้ เห็นเพียงแต่หลวงตาที่เป็นผู้ถึงที่สุดแล้ว จึงได้กราบเรียนขอความเมตตาจากหลวงตาสอนธรรมที่ยังไม่รู้นี้ ให้ได้รู้ด้วยเถิดค่ะ (จาก แก้วตา)

หลวงตา ที่เขาพรรณนามานี้ ต้นหลักเขาภวานายังไง เขามีหลักใจหรือเปล่า หลักใจเช่นเขาบวชกรรม เป็นหลักใจสำคัญมากนะ ถ้าเป็นพุทโธหรือคำบวชกรรมใดก็ได้ นั้น แน่ใจ ถ้าอยู่ๆ ก็มาทำขึ้นเวลาเป็นขึ้นมามันก็ไม่มีหลักยึด เช่นเรามีเชือกกลมโซ่เอาไว้นี้ สัตว์ตัวไหนๆ ดึงโซ่มันกลับมา ถ้าปล่อยไปเลยมันเตลิดเปิดเปิงไปได้ ไม่มีหลักยึดของการ ภวานาเช่นคำบวชกรรมไม่ค่อยเหมาะและไม่เหมาะ ควรจะมีหลักยึดคำบวชกรรม จะเป็นคำใดก็ตาม ให้สติเป็นผู้บังคับ จับคำบวชกรรมติดกับจิต นี่เป็นความค่อนข้างแน่นอนและแน่นอนเป็นลำดับไป การทำภวานาโดยไม่มีคำบวชกรรมเป็นหลักยึดนี้เราไม่ค่อยแน่ใจ ถ้าเป็นกรณีพิเศษเราแน่ใจด้วย เช่น ขิปปาภิญญา ที่ควรจะรู้อย่างรวดเร็ว มันพลิกแพลงเปลี่ยนแปลงไปทันทีเลยก็ได้ ถ้ามันควรจะค่อยเป็นไปตามเรื่องราวก็ควรจะเป็นอย่างนี้ อันนี้ที่เขาพูดพรรณนาไปนี้ ดูหลักยึดไม่ค่อยมี เร่ๆ ร่อนๆ ไปเสีย เอ้า คนต่อไป

ผู้กำกับ ตอนนี้เริ่มทำสมาธิขั้นแรกเจ้าคะ จิตยังไม่นิ่งดี แต่ช่วงสามสี่วันมานี้ รู้สึกว่านิ่งๆ อยู่ยังจับจิตของตัวเองได้ แต่พอเมื่อไรที่จิตมันหลุด(บางทีอยู่ๆ มันก็มีความคิดเกิดขึ้นมาเองโดยไม่ได้สั่งและจิตก็เป็นไปตามความคิดนั้นแวบหนึ่ง) แล้วรู้สึกว่า การทรงตัวมันไม่ดี คืออยู่ๆ ก็หงายหลังบ้าง หน้าจะทึบบ้าง (อาการวูบๆ มันไวมาก) จิตมันหายไปแล้วก็กลับมาเป็นแบบนี้อยู่พักหนึ่งคะ มันเกิดจากอะไรเจ้าคะและจะแก้ไขอย่างไร

หลวงตา มันอาจจะเป็นอย่างเณรผองวัดห้วยทรายก็ได้ ฟัง เณรผองวัดห้วยทราย จำชื่อมันได้ แกกัทรมานแกแก่งเหมือนกันจึงน่าชม แกนั่งอยู่ในห้องมันสัปหงกงกกัน มีแต่คอยจะหลับ มันเป็นยังงใจจะดัดมัน จึงออกจากกุฏิแล้วไปเฉลียง ไปนั่งอยู่เฉลียงหมื่นๆ ถ้ามันง่วงให้มันตก ว้างนั้นนะ พอนั่งไปๆ เวลาตั้งทำมันก็ไม่ง่วง พอหยุดจากการตั้งทำมันจะง่วง พอง่วงก็ฟังเสียงตุ้มเลย ตก เราก็นั่งภวานาของเราอยู่กุฏิเงียบๆ ที่ห้วยทรายกลางคืน ฟังเสียงดังตุ้ม เอ๊ะ มันเหมือนเสียงอะไรตกน้ำ นึกในใจ สักเดี๋ยวได้ยินเสียงพุ่มพิมๆ มันเป็นอะไร เราก็ลุกจากที่ กำลังว่าจะลงไป มีเสียงพระเณรปุบปิบๆ เข้ามา มันเป็นอะไรได้ยินเสียงตุ้มตุ้ม ว่าเณรผองตกกุฏิ

แกทรมานแก สู้ภายในห้องไม่ได้ เลยมาสู้นอกห้อง ก็ยังสู้ไม่ได้ยังตกกุฏิ นี่มันอาจจะเป็นอย่างนั้นก็ได้สรุปความลงแล้วนะ ให้ระวังอย่าให้เป็นอย่างเณรผองก็แล้วกัน นี่เป็นตัวอย่างอันดีแล้ว เอาแค่นั้นก่อน พอเป็นคดีแล้วไม่ใช่เธอ ความโงกง่วงนี้นักภวานาจะรู้ตัวเองเพราะการกินมาก พระท่านจึงไม่ฉันมาก ฉันท่านไม่ได้ฉันนะ ฉันจับแจ็บแล้วไปเงียบๆ นั้นท่านฝึก ฉันพอยังอัตภาพให้เป็นไป เพื่อจิตใจจะได้ก้าวทางด้านจิตตภวานาได้สะดวกๆ สติก็ดี ผ่อนอาหารลงไปเท่าไรสำหรับนิสัยมากต่อมากจะขึ้นอยู่กับร่างกาย ถ้าร่างกายมีกำลังจะทับใจไม่ให้ภวานาได้สะดวก ถ้าร่างกายเบาลงทางจิตก็ขึ้นเรื่อย พระท่าน

ฉันจึงหันเห็นไหมละ ท่านฉันพอยังอัตภาพให้เป็นไป ฉันบุปบิปปไปแล้วๆ ท่านไม่ได้ล้ม
 หนา ก็เราผ่านมาแล้วเรารู้ทั้งนั้น

การภาวนานี้จึงสำคัญอยู่ที่อาหารการกิน กินมากภาวนาไม่ค่อยดี ต้องมีเพื่อนอยู่
 ตลอด ดี ส่วนมากต่อมากเป็นอย่างนี้เพราะมันขึ้นอยู่กับร่างกาย ร่างกายมีกำลังมากแล้วก็
 เสริมกิเลสราคะตัณหาขึ้น มันเป็นนะ เราพูดอย่างนี้ให้เข้าใจเอานะ มันจะยับเยิบอันนี้ขึ้น
 ก่อน ราคะตัณหาขึ้นเป็นอันดับหนึ่ง มันจะยับเยิบขึ้นมาทันทีตัวนี้ รู้แล้วหาวิธีตัดกัน ลด
 กันลงเอาลงไป จึงได้รู้เรื่องเหล่านี้ เห็นไหมท่านฉันจึงหันนิตหน้อยหยุด เพื่อเสริมกำลัง
 ทางด้านจิตตภาวนาให้สูงขึ้นๆ สติดีขึ้น ความหมายว่างั้นนะ

การภาวนาดูจิตใจตัวเองซึ่งเป็นมหาเหตุมหาภัย ส่วนมหาคุณยังไม่อยากพูด มัน
 เต็มอยู่ในหัวใจ พอจิตตภาวนาหยั่งเข้าไปตรงนี้จะรู้มหาเหตุ กิเลสตัณหาหมั่นก่อไฟก่อไฟ
 เผาอยู่ตลอดเวลาในหัวใจ ที่นี้ธรรมส่องเข้าไปขัดเข้าไปเท่ากับน้ำดับไฟ สติจับเข้าไปๆ อัน
 นี้จะค่อยสงบลง บังคับกันหนักเข้า บังคับด้วยวิธีการไต่หาสาเหตุมัน อะไรบังคับจิตยาก
 อะไรบังคับจิตได้ง่าย ต้องดูสาเหตุ ก็มาอยู่ในการกินนี้แหละสำคัญมากนะ ลงที่นี้
 เพราะฉะนั้นพระท่านจึงมักอดอาหารอยู่เสมอ อดอาหารเสมอ

ท่านก็ทุกข์เหมือนเรา ท่านจะไม่ทุกข์ยังไรธาตุขันธ์เหมือนกัน แต่ท่านมุ่งต่อธรรม
 ท่านไม่ถือนี่เป็นใหญ่โตมากกว่าธรรม ท่านจึงฝืนกันเรื่อยตัดกันเรื่อย ดูพระวัดป่าบ้าน
 ตาดดูเอา ดูพระท่านที่มาฉันจังหันมากๆ ฉันบุปบิปปสองสามคำแล้วหายเจ็บไปแล้ว นี่พอ
 ยังชีวิตให้เป็นไปความหมายว่างั้น จิตใจท่านอยู่กับธรรม ท่านทำอย่างนั้นให้ท่านทั้งหลาย
 พิจารณาเอา

เรื่องจิตตภาวนานี้ไม่มีใครสอนไม่มีใครพูด มีหลวงตาบัวองค์เดียวที่เขาว่าอวดอุตริ
 มนุสสรรมอยู่เวลานี้พูด พูดอย่างเต็มเหนี่ยวเพราะความรู้มันได้เข้ากันกับอุตริมนุสสรรม
 คำว่าอุตริมนุสสรรมคือ อวดธรรมอันเลิศที่มนุษย์ทั้งหลายกราบไหว้บูชาอย่างสูงสุดอันไม่มี
 ในตน แต่ไปพูดอวดว่าตนมี เรียกว่าอวดอุตริมนุสสรรม พูดให้มันชัดเจนเสียวันนี้ แต่
 หลวงตาบัวนี้เต็มหมดธรรมประเภทนี้ ไม่ว่ามรรคผลตลอดถึงนิพพาน ครองไว้หมดแล้ว
 เราพูดด้วยความจริงเต็มหัวใจเรานำไปพูด อวดอุตริไปที่ไหน เรานำของจริงออกพูด
 พระพุทธเจ้าของจริงออกพูด สาวกทั้งหลายนำของจริงออกมาพูด เรารู้ความจริงอันนั้น
 เราก็นำมาพูดเต็มภูมิของเรา ผิดไปไหน พิจารณาดูซิ

ไอ้พวกตาบอดพวกหูหนวกพวกเปรตทั้งเป็นนี้ ไปยืมทางหมามาติดกันมันเสียจะได้
 เป็นหมาเต็มตัว เดียวนี้ยังเป็นหมาไม่ได้มันเป็นมนุษย์ครึ่งคนครึ่งเปรตครึ่งผีไปมันหาอุตริ
 แสดงความดี ผู้ทำความดีท่านทำอยู่มีอยู่ ได้ขอบติบของดีมาพูดบ้างเล็กน้อยมันหาว่าอวด
 มันทำความชั่วจนฟ้าดินถล่มอยู่เวลานี้ มันชั่วเพราะเหตุไร ชั่วเพราะกิเลสตัณหา เพราะ

ปากของมันนี่แหละ มันอยากให้พูดอย่างนี้ทำอย่างนี้ตลอดไป คิดอย่างนี้ตลอดไป มันไม่
อยากให้คิดแบบที่แยกจากสิ่งเป็นพื้นเป็นไฟนี้ออกไป เพื่อเป็นอรรถเป็นธรรมครองหัวใจ
ตนเอง ได้รับความสงบสุข

นี่เราพูดเต็มปากเราจนจะตายแล้ว เปิดทีเดียวเต็มที่ เราไม่เคยสะทกสะท้านใน
สามแดนโลกธาตุ ใครจะมาว่าอะไรให้เราว่าไปเถอะ มันก็เห่าว้อกๆ เหมือนหมาเห่าฟ้า
หมาเห่าฟ้าเป็นยังงี้ มันก็เห่าแต่ปากนั่นแหละ สุดท้ายมันก็ไปของมันเอง ฟ้ำอยู่ที่ไหนไม่รู้
อันนี้ก็หมาเห่าธรรม ธรรมพระพุทธรเจ้าเลยฟ้าไปอีก มันไปหาเห่าหาอะไร ถ้าไม่เป็นบ้าสุด
ขีดไอ้คนๆ นี้ละ มันว่าหลวงตาบัวอวดอุตริมนุสธรรม จะเอาหลวงตาบัวเป็นปาราชิก เราก็
บอกให้เอาโคตรมันมาเลยมาฟ้องหลวงตาบัวว่าอวดอุตริมนุสธรรม

คำว่าโคตรนี้ไม่ใช่โคตรแบบเหมือนโลกเขาถูกเหยียดหยามย่ำยีกันนะ คำว่าเอา
โคตรมานี้ คือคนๆ เดียวไม่มีน้ำหนักมาก ให้เอามาทั้งโคตรจึงมีน้ำหนักมากมาฟ้องหลวง
ตาบัว เข้าใจไหม เราหมายความว่าอย่างนี้ต่างหาก เราไม่ได้มีแบบโลก ถึงจะพูดกิริยาแบบ
โลกก็ตาม แต่ธรรมไม่เป็นโลกนะ ธรรมต้องเป็นธรรมตลอดไป เราพูดอย่างนี้ตลอด การ
แสดงธรรมะถ้ายังมีแสดงอยู่ ธรรมะประเภทนี้จะออกอยู่เรื่อยๆ ตามแง่หนักแง่เบาจะ
ออกไปตลอด จะเป็นอย่างไรไปไม่ได้ ที่จะอ่อนซ้อกับกิเลสไม่อ่อนเลย ไม่มีทาง กิเลสอยู่
ตรงไหนฟาดลงตรงนั้นให้มันหัวแตกไปเลย ถ้าหัวมันไม่แตกให้มันขี้แตกออกไปเลย มันมี
ทั้งหัวทั้งขี้คนเรา

นี่เราพูดอย่างอาจหาญชาญชัยเลยโลกธาตุไปหมดแล้ว ที่นำมาพูดเหล่านี้ เราไม่อยู่
ในวงเห่าว้อกแว๊กๆ เหล่านี้ เราพูดตามความจริง เรานำธรรมมาสอนโลกสอนตั้งแต่
เริ่มแรกมาได้ ๕๕ ปีนี้เต็มเหนี่ยว ทีแรกออกอยู่ในวงในสอนพระ สอนตั้งแต่แกงหม้อเล็ก
แกงหม้อจืดเรื่อยๆ จากนั้นมาก็แกงหม้อใหญ่ สอนโลกสงสารมาเป็นเวลา เฉพาะอย่างยิ่ง
๗ ปีนี้ เราเอาธรรมออกสอนโลกกว้างแคบขนาดไหน ถ้าเหล่านี้เป็นอุตริมนุสธรรม เอา
ค่านาธรรมะที่เราเทศน์วันนี้ผิดตรงไหน ที่ว่าเรามาอวดมันไม่จริงนั่น หาว่าเป็นความจริง
มาอวดอุตริที่ตรงไหน เอ้าค่านมา

ตั้งแต่พื้นๆ ฟาดถึงพระนิพพาน เอ้า ถ้ามารเราจะเป็นคนตอบคนเดียวที่เดียว
ครองไว้หมดแล้วธรรมเหล่านี้ เราพูดให้ชัดเจนอย่างนี้เราจะตายแล้ว ท่านทั้งหลายจะมัว
หลับหูหลับตาให้กิเลสเหยียบหัวอยู่ตลอดเวลาเหอ ความโลภมันดีขนาดไหน ความโกรธ
ราคะตัณหา มันเอาไฟเผาโลกมาตลอด นี่คือโทษของกิเลสเห็นไหมดูเอาซิ ธรรมเครื่อง
ระงับสิ่งเหล่านี้ทำไมจะไม่พื้นตัวขึ้นมาบ้างเพื่อระงับดับกันให้มีความสงบร่มเย็นบ้างคนเรา
ถ้าไม่นั่งจมนะชาติไทยเรา ศาสนาไทยเราจะไม่มี ก็มีแต่หัวโล้นๆ โกงนิ้วอยู่เฉยๆ อวดตน

ว่าเป็นพระๆ แล้วโฆษณาว่ากล่าวหาตั้งแต่แรกอเวจีมาเผาตัวและส่วนรวมอย่างนั้นเป็นประโยชน์อะไร

ทางโลกก็เหมือนกัน ความรู้วิชามีมากน้อยเพียงไร เป็นเรื่องของกิเลสทั้งหมดออกทับประชาชนญาติโยม ผู้น้อยเลยจะตาย หรือชี้แตกออกก็ไม่ทราบ เราไม่ได้ถาม เป็นยังไง สู้ชี้แตกไหม ถูกวงราชการงานเมืองที่ไม่เป็นศีลเป็นธรรมอวดเบ่งนั้นมาหาเหยียบเอานี้ สู้ชี้แตกไหม เราอยากถามว่าฉัน เรายังไม่ได้ถามดู ให้ถามดูตัวเอง ใครชี้แตกไม่แตกก็รูเอง มันขนาดนั้นนะกิเลสเหยียบธรรมเวลานี้ เรามองดูด้วยธรรมมองดูได้ทุกแง่ทุกมุม เพราะฉะนั้นจึงพูดได้เต็มปากละซี ถึงวาระที่จะพูดพูดได้เต็มเหนียว ไม่เคยสะทกสะท้านกับสิ่งใด ความจริงเต็มหัวใจออกได้ตลอดเวลา หนักเบาเล็กน้อยไม่ต้องบอก ผางออกมาทันทีเลยๆ จะไปคว้าคัมภีร์นั้นคัมภีร์นี้ สารุ เราไม่คว่ำ พระพุทธเจ้าคัมภีร์วินัยออกมาเป็นพระไตรปิฎก ออกมาจากคัมภีร์ใน ธรรมพระพุทธเจ้าอยู่ในคัมภีร์ในออกมาเป็นพระไตรปิฎก สาวกทั้งหลายเป็นคัมภีร์ในทั้งนั้น เมื่อเจอคัมภีร์ในแล้วจะไปหาคว้าที่ไหน ออกมาจากนั้นล้วนๆ เลย แ่งหนักเบาขนาดไหนที่ควรจะออกแห่งธรรมทั้งหลาย ออกได้ทันทีๆ พวกกันจำเอานะ แล้วไปปฏิบัติตน

อย่ามานั่งเฝ้ากองกระดูกอยู่เฉยๆ นี่กองกระดูกด้วยกันทั้งนั้น มันเป็นของดิบของดีอะไร เอาอะไรหุ้มห่อเอาไว้ก็ว่าเป็นของดิบของดี ก็เสื้อผ้าเฉยๆ มาหุ้มห่อ ถ้าแก้ผ้าแล้วก็ไม่ผิดอะไรกับหมาตัวหนึ่ง หมาเขาเฉยนะ เขาเดินไปเฉย ไร่เราตบนั่นตบนี้ ปล่อยทำบ้างอะไรบ้าง ดั่งนิทานหนองกะปาด คนๆ นี้เขาอยู่หนองกะปาด อีตาคนนั้นแกเลี้ยงวัวฝูงไว้ขายวัว ทีนี้เขาไปซื้อวัวที่บ้าน บ้านอยู่ข้างใน ชานบ้านอยู่ข้างนอกสำหรับรับแขกรับคน พวกพ่อค้าเขามาซื้อวัว ต่อรองกันอยู่ตลอด ทางลูกค้าเขาจะให้ตัวละสามบาท ทางเจ้าของจะเอาตัวละสี่บาท เกียกันยังไม่ลง พอตีเมียขึ้นมาก็มาเห็นผัวนั่งปล่อยทำ เมียมาเห็นทำผัวก็อายเขาเลยขยิบตาใส่ผัว

ไอ้ผัวเข้าใจว่าเมียให้ขึ้นราคาวัว พอเมียขยิบตาใส่ปั๊บ ทีแรกแจะเอาสี่บาท เขาให้เพียงสามบาท พอเมียขยิบตาใส่เท่านั้น ผัวขึ้นปั๊บเลย ห้าบาทๆ เขาก็ว่า โอ๊ย ตั้งแต่สี่บาทก็ยังไม่ลงกันได้ ทำไม่ไปห้าบาทหกบาท ไปเถอะพวกเรา เขาก็แตกฮือลงจากบ้านไป เมียก็ออกมา ที่เขาต่อตัวละสามบาทนั้นควรจะให้เขาแล้ว ทำไม่ไม่ขายเขาเสียละ ก็เธอขยิบตาใส่ฉัน นี่กว่าจะให้ฉันขึ้นราคา ฉันก็ขึ้นห้าบาทละซี จะไม่ขยิบยังงี้ก็ปล่อยทำให้เขาดู มันอายเขาจะตายไป อู๊ย เสียตาย มาๆ เขาเปิดหนีหมดแล้ว ทำก็ปล่อยไว้ เดียวนี้มันปิดหรือยังบักนั้นนะ ห้าบาทๆ มันขึ้นไปแบบขาดทุน ทำก็ปล่อย เงินก็ไม่ได้

ผู้กำกับ คนต่อไปครับ เมื่อนั่งสมาธิแล้วลมหายใจหาย ไม่มี แต่ความรู้สึกละเอียด ต้องทำอะไรต่อไปครับจึงจะเข้าไปให้ลึกถึงสมาธิที่ดีกว่านี้ครับ

หลวงตา ให้อยู่ที่นั่นก่อนนะ ให้อยู่ละเอียดก่อนอย่าไปกังวลกับอะไร เวลาสงบเข้าไปลมหายใจจะจับไปๆ เหมือนไม่มีลมหายใจ เหลือแต่ความรู้ที่ละเอียด ให้อยู่ตรงนั้นก่อนถูกต้องแล้ว ทำไปมันจะค่อยกระจายไปเองแล้วค่อยถามมา ถ้าหลวงตาบัวไม่มีภูมิก็ให้รู้กันเสียที่ มันได้อวดอุตริมนุสธรรมทั่วโลกมาแล้วนี่ จะไม่มีภูมิก็ให้รู้กันเสีย เอ้าว่าไปภาวนาไปให้มันละเอียดลงไปอย่างนั้น มันจะค่อยกระจายไปเอง พูดเพียงเท่านี้ก่อน

ผู้กำกับ คนสุดท้ายครับ ลูกหลานเข้าไปอ่านข้อความในเว็บไซต์แห่งนี้(วัดป่า) มีข้อความโจมตีลูกศิษย์หลวงตาและพระบางองค์ เมื่อเข้าไปอ่านทำให้จิตใจรุ่มร้อนบางคนเขียนด่ากันไปมา ใช้คำพูดหยาบคาย ยิ่งทำให้คนเขียนและคนที่เข้ามาอ่านมีแต่กิเลสรุ่มร้อนใส่กัน บางคนอ่านแล้วเขียนเข้าไปแฉกันดีๆ ให้เลิกโจมตีกัน จะเป็นการเปิดทางให้มือที่สามกลับมาทำลายลูกศิษย์หลวงตาและองค์หลวงตาได้

ลูกหลานจึงพิจารณาว่าการปฏิบัติภาวนา ไม่ว่าจะการเจริญสติ และใช้ปัญญาพิจารณาตามที่หลวงตาเมตตาสอนเสมอมา จะก่อให้เกิดอโหสิกรรมที่ออกมาจากจิตใจจริงได้ อย่างน้อยเมตตาธรรมก็แทรกเข้ามาในใจ และเมื่อใจสงบด้วยธรรมจึงไม่สนใจกับข้อความโจมตีด้วยเหตุของกิเลส หรือแม้ใครจะตำหนิตัวเราเอง ตำหนิหลวงตา ใจที่ฝึกภาวนาในระดับหนึ่งจะค่อยระงับจิตที่โกรธแค้น ระงับความคิดที่จะหาวิธีแก้คืน หรือแม้แต่พูดให้เข้าใจ เพราะผลจากการฝึกภาวนาจึงปิดเรื่องกังวลจิตออก

พวกลูกหลานจึงไม่เข้าไปอ่านข้อความโจมตีกันในเว็บไซต์นี้อีก และไม่คิดจะพูดให้พวกโจมตีหลวงตาเข้าใจ เพราะคิดว่าพวกนี้ไม่มีวันเข้าใจ ขนาดหลวงตาเมตตาเทศน์ด้วยความบริสุทธิ์ในธรรมของหลวงตาพวกนี้ยังหาเรื่องโจมตีได้ พวกลูกหลานมีแต่กิเลสพูดไปพวกนี้ก็ไม่ฟัง มีแต่เอากิเลสใส่กัน พวกลูกหลานไม่ใช่อกตัญญูที่ไม่คิดตอบโต้ชี้แจงพวกโจมตีหลวงตา แต่พวกลูกหลานพยายามดำเนินจิตตามที่หลวงตาสอนให้ละวาง อย่างนี้พวกลูกหลานพิจารณาถูกหรือไม่เจ้าคะ (จาก กลุ่มลูกหลานรักหลวงตาตลอดกาล)

หลวงตา ที่ถูกต้องจริงๆ เขาจะหาให้เขาหาไปเขาเป็นหมา เราไม่เป็นหมาอย่าเห่าตอบ หลวงตาไม่เคยพาเห่าตอบ นี่ถูกต้องแล้ว เอาไปปฏิบัตินะ เขาจะหาอย่างไรให้เขาหาไปเขามีปาก เรามีหูอยากฟังก็ฟัง ไม่อยากฟังก็ไม่ฟัง เจยไปเหมือนหมาปล่อยทำนองกะปาด เอาละพอ

ผู้กำกับ รายงานวันเวลาออกอากาศสถานีวิทยุเสียงธรรม สถานีวิทยุเสียงธรรมกรุงเทพ FM 103.25 ออกอากาศเวลา ๐๕.๐๐ น. - ๒๓.๓๐ น. และสถานีเครือข่ายทั่วประเทศดังนี้

ภาคเหนือ

1. เชียงใหม่ (อ.แม่สาย) FM 103.25 เวลา ๐๕.๐๐ น. - ๒๓.๐๐ น.

2. เชียงใหม่ (อ.เมือง)	FM 100.25	ออกอากาศเร็ว ๆ นี้
3. พะเยา	FM 104	เวลา ๐๕.๐๐ น. - ๒๓.๓๐ น.

ภาคอีสาน

1. อุตรธานี	FM 103.25	เวลา ๐๕.๐๐ น. - ๒๓.๓๐ น.
2. สุรินทร์	FM 103.25	เวลา ๐๕.๐๐ น. - ๒๓.๓๐ น.
3. ขอนแก่น	FM 104	เวลา ๐๕.๐๐ น. - ๒๓.๓๐ น.
4. ร้อยเอ็ด	FM 93.25	เวลา ๐๕.๐๐ น. - ๒๓.๓๐ น.
5. บุรีรัมย์	FM 104	ออกอากาศเร็ว ๆ นี้
6. นครราชสีมา	FM 103.25	ออกอากาศเร็ว ๆ นี้
7. อุบลราชธานี		ออกอากาศเร็ว ๆ นี้

ภาคกลาง

1. ลพบุรี	FM 94	ออกอากาศเร็ว ๆ นี้
2. พิษณุโลก		ออกอากาศเร็ว ๆ นี้

ภาคตะวันตก

1. ประจวบคีรีขันธ์	FM 93.25	ออกอากาศเร็ว ๆ นี้

ภาคใต้

1. พังงา		ออกอากาศเร็ว ๆ นี้
2. สงขลา	FM 103.75	ออกอากาศเร็ว ๆ นี้

สถานีเชื่อมสัญญาณสถานีวิทยุเสียงธรรมฯ บางช่วงเวลา ดังนี้

1. สถานีวิทยุกาญจนบุรี	FM 93.25
2. สถานีวิทยุจังหวัดหนองบัวลำภู	FM 89
3. สถานีวิทยุวังสามหมอ จ.อุตรธานี	FM 105.25

หลวงตา ก็สรุปได้แต่เพียงว่า การตั้งสถานีวิทยุเพื่ออรรถเพื่อธรรมนั้นเราเห็นด้วยแล้ว ใครจะตั้งที่ไหนก็ตั้ง แต่อะอะคนนั้นไม่พอเงินขาดเท่านั้นเท่านั้น มาหาอยู่แต่หลวงตาบัว อันนี้ขอขอบิณฑบาตอย่างสูง มันยุ่งจริงๆ นะ มาทางไหนก็ปับเข้ามานี้ๆ เพราะฉะนั้นเราจึงตัดบทว่าอย่างยุ่ง

รับฟังรับชมพระธรรมเทศนาของหลวงตา ได้ที่

www.Luangta.com หรือ www.Luangta.or.th

และรับฟังจากสถานีวิทยุสวนแสงธรรม กรุงเทพฯ และสถานีวิทยุอุดร

FM 103.25 MHz